

Monipaikkaisuuden mahdollisuudet –
osallisuus 13.9.2022

**MONIPAIKKAISUUS JA OSALLISUUS
MAASEUDUN PAIKALLISESSA
KEHITTÄMISESSÄ**

LEADER

Mansikka

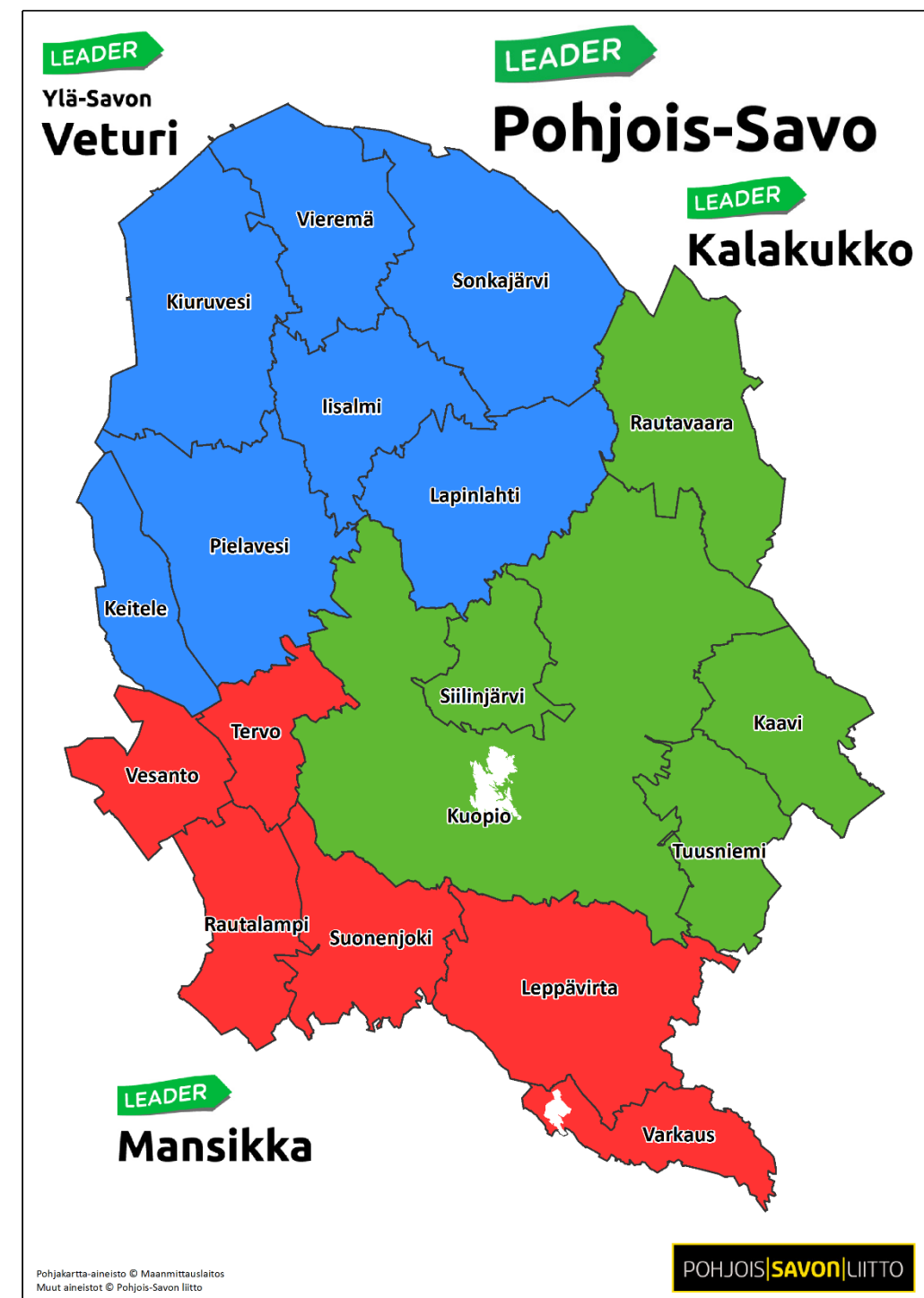
Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Lähtökohtana alue

- ✓ **Mansikan alueen kunnat:** Rautalampi, Tervo, Suonenjoki, Vesanto, Leppävirta, Varkaus – asukkaita noin 43 000, asuntokuntia 23 060 (yhden ja kahden hengen talouksia suurin osa)
- ✓ Vapaa-ajan asuminen merkittävää: lähes 10 000 vapaa-ajan asuntoa
- ✓ Moninkertaistaa asukasluvun etenkin Rautalammissa (1596 asuntokuntaa, 1796 vapaa-ajan asuntoa) sekä Tervossa (788 asuntokuntaa, 970 vapaa-ajan asuntoa)
- ✓ Alue on profiloitunut marjanviljelyyn – kausityöntekijöiden määrä merkittävä alueella, useita tuhansia

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Monipaikkaisuus Mansikan alueella

- Monipaikkainen asuminen
- Monipaikkainen työntekeminen: pendelöinti, etätyö, joustotyö, kausityö
- **Monipaikkainen osallistuminen ja osallisuus: sähköiset alustat, vapaa-ajanasukkaiden viralliset (VASTA, Rautalampi) ja epäviralliset toimielimet ja kohtaamiset/tapahtumat**
- Matkailu sekä matkailun ja työn yhdistäminen - etätyölomat

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Mansikan rahoittamat tai hallinnoimat hankkeet → 2022

- ❖ MASU –hanke: Maaseudun uudet asumisratkaisut (Leppävirta, Vesanto), <https://maallemuutto.fi/>
- Etätyöloimat, tarinoita maalta, asumiskokeiluja yms. – vuoden Leader-teko palkinto 2020
- ❖ Mansikan omat osallisuushankkeet:
 - Eko-tekoja: mm. ilmasto, energiaratkaisut, yhteisöllinen kyläruokamalli... → yhteisöviljely!
 - Nuoret mukaan: mm. nuorten juurruttaminen kotiseutuun – monipaikkaisuus (koti – opiskelu muualla)
 - OSPA, Osallisuudella uusia palveluratkaisuja ja hyvinvointia Pohjois-Savoon: mm. vapaa-ajan asukkaiden osallisuus → toimintamallit – pilottityössä ja seurantaryhmässä mukana monipaikkaisia

➔ <https://www.mansikkary.fi/fi/hankkeet/>

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Monipaikkaisten osallisuus strategian valmistelussa

Strategiatyöpajat olleet monipaikkaisia – yhdistystyöpajoihin osallistujia Helsingistä Kajaaniin – sähköiset työpajat mahdollistaneet myös kausi-/vapaa-ajan asukkaiden tai muualla työtä tekevien osallistumisen

Kumppanuuspöytä strategian valmistelussa

Monipaikkaisuus strategiassa 2023 – 2027 Siemenistä hedelmiksi

Tulevaisuus on valintoja. Tulevaisuus
tehdään itse.

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Missio ja visio

Missio

**Merkityksellisiä
tekoja**

Visio

**Yhdessä kohti
kestävää ja
älykäästä
elämää.**

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Monipaikkaiset mukana osallisuuden kehittämisessä?

- ❖ Vahvuus, jota ei ole riittävästi hyödynnetty - alueen toimijat nostaneet esiin
- ❖ Mahdollisuus ja menestystekijä → lisään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa
- Pendelöinti vähentynyt koronan myötä, etätyö → enemmän aikaa olla mukana paikallisyhteisössä → harrastukset, enemmän vapaa-aikaa
- Ykkös- ja kakkosasuntojen roolien vaihtuminen → enemmän aikaa vapaa-ajan asunnolla → lisännyt osallistujia paikallisiin tapahtumiin (mm. kyläteatteri)
- Ukrainalaiset uusi monipaikkaisten ryhmä (uusia valtioiden välisiä monipaikkaisia): ainakin Suonenjoelle, Vesannolle ja Rautalamille jäämässä useita – tämän ryhmän osallisuuden kehittäminen?
- Kausityöntekijöiden osallisuus? Saadaanko pysyvästi alueelle paikkaamaan työvoimapulaa? Osallisuuden merkitys?
- Monipaikkaisten yrittäjien osallisuus – iso haaste – verkostoituminen ja yhteistyö
- Monipaikkaiset lukiolaiset: Rautalampi ratsastuslukio – enemmän opiskelijoita muualta kuin omasta kunnasta

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Painopisteet

1. Elinvoimainen maaseutu – muuta takaisin elämään! (35 %)

” Monipaikkaisuus, etätyö ja älykkään joustoelämän ratkaisut mahdollistavat maaseudulla asumisen ja työskentelyn entistä useammille. Asukkaat ovat aktiivisia ja osallistuvat oman elinympäristönsä kehittämiseen.”

4. Älykäs tulevaisuus (15 %)

”Edistetään erilaisten älykkäiden ja innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa liiketoiminnassa, palveluratkaisuissa ja osallisuudessa (mm. robotiikka, tekoäly, virtuaaliratkaisut, alustatalous, some, lisätty todellisuus). Edistetään ja ylläpidetään muutoskyvykkyyttä ja osaamista nopeasti muuttuvassa digiyhteiskunnassa.”

Muut painopisteet

2. Vahvat ja kehittyvät yritys ympäristöt (25 %): mm. työvoiman saatavuus

3. Uudistuva ja kestävä yhteiskunta (25 %): mm. kestävä kehitys

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kohderyhmät strategiassa

POHDITTAVAA

- ❖ Kaksi teemakokonaisuutta
- **Nuoriso-Leader:**
 - Miten opiskelemaan lähtevät nuoret saadaan sitoutettua kotikuntaansa/alueeseen? Miten heidät saadaan palaamaan? Osallisuuden kokemuksen merkitys?
- **Ikä-Leader:**
 - Ikäihmiset ovat jo monipaikkaisia ja viettävät paljon aikaa alueella. Miten heidät saadaan paremmin mukaan yhteiseen tekemiseen?
- ❖ Monipaikkaisten työikäisten osallisuus?

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Joustotyö Mansikassa

- ❖ Joustotyöhön siirryttiin 1.1.21 → työsopimukset
- ❖ Työntekijät asuvat viidessä eri kunnassa
- ❖ Kehitetty toimintamallia ja perehdyttämistä prosessina → Järkeä-hanke (Humak) → edelleen kehittyvä prosessi
- ❖ Pieni toimisto Leppävirralla
- ❖ Panostettu työhyvinvointiin (mm. ePassi, yhteiset koulutukset/tapahtumat)
- ❖ Perjantaikahvit säännöllisesti
- ❖ Positiivinen vaikutus työhyvinvointiin, kustannusvaikutukset

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Yhteistä työtä verkostossa

- ❖ **Kehittämisyhdistys Mansikka ry:** hankerahoitus, aluekehittäminen strategiassa, verkostoyhteistyö, oma joustotyö
- ❖ **SavoGrow Oy:** yritystoiminnan ja matkailun kehittäminen sekä aluekehittäminen, "Savon Villi Länsi" → aluemarkkinointi ja hankkeet
<https://www.savogrow.fi/aluekehitys/aluemarkkinointi/>
- ❖ **Navitas Kehitys Oy:** yritystoiminnan kehittäminen ja matkailu <https://navitas.fi/>
- ❖ **Pohjois-Savon liitto:** hankerahoitus, aluekehittäminen
- ❖ **Pohjois-Savon ELY:** hankerahoitus
- ❖ **Erilaiset muut verkostot:** oppilaitokset, hankkeet....
- ❖ **Yksittäiset kunnat:** joustotyö, etätyötilat, viljelypalstat....

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Toteutettuja hankkeita alueella

- ❖ Uudistuvat elinvoimataajamat, Ruralia (päättynyt): **Ekologinen joustotyö** Tervossa, Yritystalo – laajemmin: kunnat monipaikkaisessa kehittämishankkeessa
<https://tuhat.helsinki.fi/ws/portalfiles/portal/140005715/Raportteja203.pdf>

- ❖ **SavoGrown hankkeet:**

- Future Savo (päättynyt)
- Kohti e-Kuntaa (päättynyt): mm. AR lisätty todellisuus
- Asunto-osuuskuntaselvitys (päättynyt)
- P-Savon Lakeland 2
- Tuottava mökki
- Mukana –hanke – Tulevaisuuden osallisuusmallit 2025 (rahoittaja: Mansikka ry)
- Monipaikkaisuus (1.10.2021 – 31.8.2023): SavoGrown kunnat, Kuopio, Iisalmi, Siilinjärvi (EAKR)

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Linkkejä - SavoGrow:

- ❖ AR – lisätty todellisuus (Kohti e-Kuntaa + Lakeland):

<https://www.savogrow.fi/2021/06/18/ar/>

- Tulevaisuudessa virtuaalimatkailla etänä?

- ❖ Joustoelämää Savon Villissä Lännessä:

<https://www.youtube.com/watch?v=2vCT9yDU2VA&list=PLY56D3-7HPLXe06hGr5GfLLXO3fYDEO9L&index=6>

- ❖ Tarinoita SavoGrown alueelta:

<https://www.savonvillilansi.fi/tarinoita-meilta>

- ❖ Kampanjat asukkaille ja muuttajille:

- Kirjeitä kotikunnasta

- Ilmianna kaverisi

- Savon Villen Lännen Sanomat

- Kesäasukkaille suunnattu ale-kuponkikampanja

- ❖ Matkailu, Visitsavo.fi:

- Etätyölomat:

<https://sites.google.com/view/visitsavo/et%C3%A4ty%C3%B6loma>

- Etätyölomalaisten kokemuksia:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLY56D3-7HPLUnh0TSQ6vxCq3nLkYBk6Dt>

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Vinkki

Ruralian raportteja, julkaisu 06/2022

Aika lähteä mökille:

<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/345152>

Sisällössä mm.

Monipaikkaiset kansalaiset kuntien
elinvoimakumppaneina, Torsti
Hyyryläinen

Monipaikkaiset asukkaat
paikallisyhteisöjen sosiaalista
kestävyyttä rakentamassa, Manu
Rantanen

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Yhteystiedot

Seija Korhonen

Osallisuudella uusia palveluratkaisuja ja
hyvinvointia Pohjois-Savoon –hanke

Kehittämisyhdistys Mansikka ry

puh. 050 567 8728

seija.korhonen@mansikkary.fi

LEADER

Mansikka

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin